

Mesleki ?lgi Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mesleki ?lgi Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26030>

Özet

Mesleki İlgi Envanteri, Olcay Yılmaz tarafından 2011 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir Yüksek lisans tezi çalışması kapsamında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu envanterin temel amacı, bireylerin çeşitli meslek alanlarına yönelik eğilimlerini ve tercihlerini sistematik ve yapılandırılmış bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle kariyer danışmanlığı ve rehberlik hizmetlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır ve Türkiye bağlamında mesleki ilgilerin değerlendirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Envanterin geliştirilmesi aşamasında, Türk kültürüne uygun maddeler oluşturulmuş ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Mesleki İlgi, Envanter Geliştirme, Kariyer Rehberliği, Psikometri, Olcay Yılmaz, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Olcay Yılmaz

Amaç

Mesleki İlgi Envanteri'nin temel amacı, bireylerin çeşitli mesleki faaliyetlere ve alanlara duydukları ilgiyi objektif olarak belirlemektir. Bu ölçüm, bireylerin güçlü ilgi alanlarına keşfetmelerine yardımcı olmak ve böylece eğitim ve kariyer yollarına daha bilinçli seçimlerini sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, profesyonel kariyer danışmanları ve eğitim kurumları için tasarlanmıştır. Elde edilen ilgi profilleri, danışanların kendilerine en uygun olabilecek meslek gruplarına yönlendirilmesinde ve mesleki tatmin düzeylerini arttırmada birincil veri kaynağı olarak kullanılmaktadır. Ölçeğin geliştirme çalışması, Türkiye'deki mesleki rehberlik araçlarının çeşitliliğini ve kalitesini arttırmayı amaçlamıştır.

Yapı

Envanter, bireylerin mesleki tercihlerinin altında yatan psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Mesleki ilgi, genellikle çeşitli faktörler veya boyutlar (örneğin, sosyal, sanatsal, gerçekçi, girişimci vb. Holland'ın tipolojisine benzer şekilde) etrafında gruplanan tutum ve eğilimler bütünü olarak kavramsallaştırılır.

Ölçek geliştirme sürecinde, Yılmaz (2011) tarafından bu ilginin kültürel ve akademik bağlamda

nasıl yapılandırılmış incelenmiş ve envanter maddeleri bu yapılar temsil edecek şekilde oluşturulmuştur. Ölçeğin nihai yapısı, muhtemelen çok boyutlu bir yapıyı yansıtmaktadır ve bireyin hangi meslek gruplarına daha fazla eğilim gösterdiğini gösteren bir profil sunar.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında, envanterin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini gösteren geçerlik çalışmalarına yapılmıştır. Kaynakçada spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsamında yürütülen geliştirme çalışması, genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi yoluyla) ve kriter geçerliliği (ilgili diğer ölçütlerle korelasyon) gibi yöntemleri içermektedir.

Bu çalışmalar, Mesleki İlgililer Envanteri'nin mesleki tercihleri ölçme konusunda teorik olarak sağlam ve amaca uygun olduğunu göstermek için kritik öneme sahiptir. Detaylı geçerlik analizleri için Yılmaz'ın (2011) orijinal tez çalışmasına başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Bir ölçek geliştirme çalışmasının zorunlu bir parçası olarak, Mesleki İlgililer Envanteri için de iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Bu katsayılar (genellikle Cronbach Alfa katsayısı), ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü gösterir.

Kaynak özette güvenirlilik değerlerine yer verilmemiş olsa da, ölçeğin kabul edilebilir psikometrik standartlara ulaşması için yüksek iç tutarlılık değerlerinin elde edilmesi beklenmektedir. Gelecekteki araştırmalar, test-tekrar test güvenirliliği gibi kararlılık ölçümlerini de içerebilir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Yeni geliştirilen envanterlerde genellikle önce Keşfedici Faktör Analizi (KFA) uygulanır. Bu analiz, çok sayıda madde arasındaki ilişkileri inceleyerek mesleki ilginin altında yatan temel boyutları veya faktörleri ortaya çıkarmayı amaçlar.

KFA sonuçları, ölçeğin nihai formunun ve faktör yapısının belirlenmesinde yol gösterici olmuştur. Bu analizler, envanterin teorik olarak öngörülen mesleki ilgi alanlarını ne kadar iyi temsil ettiğini doğrulamaktadır.

Enstrüman

Test Type: Geliştirme (Yeni Geliştirilmiş Envanter)

Format: Derecelendirme formatı (Kaynakta belirtilmemiş olmasına rağmen, ilgi envanterleri genellikle Likert tipi veya zorunlu seçim formatındadır. Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta '-' olarak geçtiği için kesin format için teze bakılmalıdır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genç Yetkinler/Öğrenciler (Kariyer seçimi aşamasındaki bireyler)

Age Group: 15-25 yaş aralığı (Tahmini, kariyer rehberliği hedef kitlesi göz önüne alınarak)

Population Details: Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya lise son sınıf öğrencileri (Yüksek lisans tez örneğine dayanarak).

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri. Birey, çeşitli mesleki faaliyetlere veya durumlara olan ilgisini belirtir.

Anahtar Kelimeler

Mesleki Tercih, Kariyer Danışmanlığı, Geçerlik, Güvenirlilik, Mesleki İlgi Envanteri, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Olcay Yılmaz, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2011 dönemi).

Şinler ve Ücretler ve Test Yılı?

Bu envanter bir Yüksek lisans tezi ürünü olduğundan, akademik amaçlı kullanımı genellikle tez merkezi kurallara tabidir. Ticari kullanım için yazarından izin alınması gerekebilir.

Test Yılı?: 2011

Ücret Durumu: Akademik kullanım için genellikle ücretsiz (Tez erişimi üzerinden).

Erişim Linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [mesleki-ilgi-envanteri-toad.pdf](#)

Referanslar

Yılmaz, O. (2011). "Mesleki İlgi Envanteri"nin geliştirilmesi (Yüksek lisans tezi). Hacettepe

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Mesleki ?lgi Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için yazar?n orijinal Yüksek lisans tezi incelenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM